

Pas Pol e seti tife fang Galeisia

¹ Yau Pol, ya na apostel (e tek tikas lo re tongge ek feti yau tam ek siik yau ka ta apostel, sakle ya ta apostel, tikin lo Yesus Kristus ma Deo se e famtet famila e Yesus kosnge minet)

² yau tiim tura tanga tuaklik ilo bala titinge gii inais yau, kemem seti e pas gii tif gam na fan sios aina Galeisia.

³ Warfakausi ma balamaris tif gam singe Deo Tamrer ma Taufi Yesus Kristus,

⁴ se e fafen ini tibom una kepufu e fan tubiil kiar usi ini eu faliunge kiar kosnge fan sinang saksak tinglo nal gii, ususi e fagati ke Deo Tamrer.

⁵ Kiar u tow e nawen tife Deo bingne, bingne. E tikin.

E tek ti Konona Sunwar kuriik ming

⁶ Man! Ya la kuufsak tikin ini gam saupesak una didiu mil kosnge Deo, se e sam tau i gam usi tibom tikin lo finafen na fatengis ke Kristus ma gam ka didiu mil gam ka usi e neng e konona sunwar kuriik,

⁷ gii ka tibi ta ini konona sunwar sekit. Fa lo re tongge ri su petpete fataltalu e sinsinangumi ma ri ka toftofo una ikikis saksak ine konona sunwar lo Kristus, ine fang gurum.

⁸ Sakle le ku ta ini kemem, tam ti angelo tinglo balambat kemem u sesngeni e ti konona sunwar

kuriik ine neng gii kemem kabuk sesngeni tif gam, tafu Deo ku bero sekit ini!

⁹ Kemem sau peteng ini lewa famu, sakle gii yau peteng mil ini: Le tikas ka sesngeni e ti konona sunwar kuriik ine konona sunwar a gam kabuk a-uu lo, tafu Deo ku bero sekit ini!

¹⁰ Are gam sang? Gam sang ini ya su toftofo una fafakausi e balbalre tongge, tam ya toftofo una fafakausi e bala e Deo? E, ya su toftofo una petpete gasgas ine balbalre tongge? Le ku ta ini ya su toftofo una fafakausi e balbalre tongge, yang gi tibi ta kaltu na mus ke Deo.

Pol, Deo e sikii

¹¹ Tanga tuaklik ilo bala titenge, ya bura ini gam u parfat ini Konona Sunwar lewa ya ka sesngeni tif gam, e tibi ta ini ti mok ti kaltu e fafuutngeni.

¹² Ya tibi kepe ming singe ti kaltu tam tikas ek fabenge sing yau ini, e tam. Yesus Kristus tibom e fanangsi yau ini.

¹³ Le gam sam ong lo fan sinseng lo melmel kiang ting famu biing ya ti raw uwa ulo titenge kere fan Juda. Gam sam ong, ini are ya berbero saksak ire fan sios ke Deo, ma are ya ka toftofo una berbero sekit ini.

¹⁴ Ya titi rawas tikin ulo fan ninis kere tumtum-lang, gii ka gorot yau, ya ka la kulfi e fa lo re fung guam taltalung.

¹⁵ Sakle biing Deo se e sam siikuf yau tinglo ambala e tiduung ma kabuk tau i yau tikin lo fatengis kia, e la fefeal

¹⁶ una sesuupuek ine Sikow tikin lo yau, usi ini yau fasi una sesngeni e sunwar lo falifu ire fan

Jentael, ya tibi la sik ine ti sangsang na faules singe tikas,

¹⁷ tam, ya tibi la kanek famu una Jerusalem una la par re fa gii ri kabuk ta fan apostel famu i yau, sakle ya su la sekit una Arabia ma wimi ya kam la mil una Damaskus.

¹⁸ Kala, wimi ine e tuul e matamfaim, ya kam la kanek a una Jerusalem una la faiya tura Pita, una parfat fapot lo kama. Ya la melmel tura lo tikii sangful ma e lim e biing.

¹⁹ Ya tibi pari e tikas lo re fanenger fan apostel, sakle Jeims, tualik e Taufi.

²⁰ Ya peteng tikin tif gam na mata e Deo, ini fan mok gii ya ka seti tif gam e tibi ta ini fang gurum.

²¹ Wimi ine melmel una Jerusalem, ya la kanek ulo prowins Siria ma prowins Silisia.

²² Sakle tongge titinge lo Kristus tinglo bala fan sios ina Juda, ri ngatngat lo matang.

²³ Ri su ong lo sinseng gii, "Kaltu lewa ka berbero i kiar, gii i e sesesngeni lala e titinge lewa ka toftofo una berbero ini famu."

²⁴ Ma ri ka katfarsi e Deo, anwarow lo yau.

2

Fanenger fan Apostel ri tikii balri tura Pol

¹ Kala, wimi ine tikii sangful ma e fet na matamfaim, ya la mil una Jerusalem, biing gii kama Barnabas. Ya onu ming e Taitus.

² Ya la anwarow Deo tibom e fanangsi yau ini ya samusu la. Ma biing ya ta uwa, yau tura re tongge gii fa ri ka kep ri are tongge na famfamu ine sios, kemem kiis, ma ya ka peteng ten tifri ine

konona sunwar gii ya ka sagisu sesngeni tifle fan Jentael. Ya bura ini kemem tibom kemem u kiis, anwarow ya soke are faim kiang ting famu ka la muut gii, ka ta mok fofoes.

³ E tikin ini Taitus, i e tibi ta ini sikin Juda, i e ta tingna Grik. I e ta tura yau, sakle ri tibi tungni una keti e pinumfow.

⁴ Mok gii e fuut anwarow fa lo re tongge ri ngar fatualik tura kemem ilo bala Kristus, ri ka kaulek borong ina balmem una alal borong lo konona melmel gii kemem ka kepe ilo Yesus Kristus ma una gorot kemem ku ta ilo bala rerek mil.

⁵ Sakle kemem tibi tafu sekit e ti sol tifri, usi ini antikin lo Konona Sunwar eu ngo sok ilo gam.

⁶ Ma tongge gii fa ri ka kep ri are tongge na famfamu ine sios, tongge a ri tibi war ine ti sunwar ek ngo kuriik ilo poktow e sunwar kiang, ri su a-uu lo. (Ma are ri ngo, e tibi ta ini ti parpar i sing yau; Deo e tibi ikikse re tongge ususi e parpar kere angkaltu.)

⁷ Anwarow ri parfailmi ini Deo e tow e mus gii tif yau una sesngeni e Konona Sunwar tifle fan Jentael are mung gii ka tow tife Pita una sesngeni tifle fan Juda.

⁸ Le Deo se e faim tikin lo mus ke Pita are Apostel use re fan Juda, i e faim tikin lo mus kiang ming are Apostel use re fan Jentael.

⁹ Jeims, Pita ma Jon fa ri parfailiim ri tuul ini ri tuul ta tuul waramfat tinglo sios, ri tuul sikan lo kama Barnabas lo biing ri parfailmi e warfakausi Deo e tow tif yau, ma ri tuul ka a-uu ini kama samusu la use re fan Jentael, ma ri tuul ku la use re fan Juda.

¹⁰ E su tikii mok ri war patpat sing kama usi ini, kamau sangsangfi bingne e fan sasngal. Ma sinang a ya burbura tikin una gowgow.

Pol e war na mata e Pita

¹¹ Biing Pita e fespuek una Antiok, ya war na mata sekit, anwarow i e gow e sinang e tibi riis.

¹² Biing i e melmel una Antiok, famu ine galung kaltu tingna isa e Jeims ma ri ku puek, i e enen tiim tura fan Jentael. Safle biing ri puek, Pita e am tibi tiim tura re fan Jentael, anwarow i e soke re galung kaltu a, ri ka ta tinglo galung kaltu na kiikiit pinpinumfori.

¹³ Fa lo re fan Juda gii ri ka titinge lo Kristus, ri, tiim tura Pita ri ngar gorot areini ri tibi enen tura re fan Jentael, iya sinang kerika tatfeni e Barnabas ka usi ri.

¹⁴ Biing ya pari ini ri tibi usi e antikin lo konona sunwar, ya war sekit singe Pita namatri nano, “O ta sikin Juda, sakle o melmel are ton Jentael, o tibi melmel are ti sikin Juda. Ma usi e tamu gii o ka tungen re fan Jentael una usi e fan ninis kere fan Juda?

¹⁵ “Kiar fuut are tongge tingna Juda ma kiar tibi ngo are fan Jentael seri gii, fan Juda ri ka fotfoteng ri ini tongge na tumtubiil.

¹⁶ Kiar parfat ini Deo e tibi fasi una foteng riis ine tikas e ususi e fafanau ke Moses, safle tikin lo titinge lo Kristus, Deo eu foteng riis ine kaltu. Iya, kiar ming, kiar sam titinge lo Yesus Kristus usi ini Deo eu par kerer, ini kiar riis na mata, tikin lo titinge lo Kristus ma e tibi ta ini lo sinang na usi e fafanau ke Moses, anwarow, tikin lo sinang na

usi e fafanau, Deo e tibi fasi una foteng riis ine kalu.

¹⁷ “Ma le kiar ku sik ini kiar u puek riis na mata e Deo tikin lo titinge lo Kristus, e fanangsi ini kiar tibom kiar ta tongge na tumtubiil. Are ini, sunwar a e fanangsi ini Kristus e ti tura tubiil? E tam sekit.

¹⁸ Le ya kabuk la kosnge sangsang gii ini kalu e fasi una puek riis na mata e Deo tikin lo sinang na usi e fafanau ke Moses, ma ya ka su ikis ya ka usi mil e sangsang a, parpar a e fanangsi ini ya ta kalu na kerkere fafanau.

¹⁹ Anwarow biing ya tofo una usi e fafanau, fafanau e fanangsi yau ini yau met. Iya ya ka met tife fafanau usi ini rawas kia eu tibi fasi una gow e ti mok lo yau, ma ya ku melmel ususi e fabur ke Deo.

²⁰ Ri tutfamti yau tura Yesus ulo aupaket ma ya sau met, sakle Kristus gii ka liuliu ilo yau. Ma ninliu gii ya ka melmel ini lo bala pinumfong, ya melmel ini tikin lo titinge lo Sikow e Deo, se e bur yau tikin ma ka fafen ine ninliu kia tibom una faliunge yau.

²¹ Ya tibi bur seufu e fatengis ke Deo. Anwarow le tongge ring gi puek riis singe fafanau, e fanangsi ini minet lo Kristus, enggi ta mok fofoes.”

3

Fafanau ma titinge

¹ Gam na fang Galeisia, gam lomba tikin! Se pete taltal i gam? Sunwar lo minet ke Yesus

Kristus ulo aupaket, ri sam sesngeni ka la ten sekit namatmi.

² Ya su bur parfat lo tikii mok sing gam: Gam kepe e Tangwa Riis tikin lo sinang na ususi e fafanau, tam gam kepe e Tangwa Riis tikin lo sinang na titinge lo konona sunwar gam sam ongni?

³ Gam lomba tikin. Gam sam tofng e tura rawas ke Tangwa Riis, ma areini gii gam ka subuk tofo e fan rawas kemi tibom una gow ini gam ku la puek riis sekit?

⁴ Fan mafet gam sam kepe, e tamu, e tibi fira ine ti konona fan mok ilo bala ninliu kemi? Ya titinge aiya.

⁵ Are ini, Deo e fen gam ine Tangow ma ka faimngeni e fan mok na tibou fuut falifu i gam anwarow gam usi e fan fafanau, tam anwarow gam titinge lo sa gam sam ongni?

⁶ Sang mil use Abra-am, "I e titinge lo Deo. Ma tikin lo titinge kia lo Deo, Deo e fotngi ini kaltu riis."

⁷ Aregii, gam samusu parfat ini seri a ri ka titinge, ri ta fan siksikow e Abra-am.

⁸ Sunwar pepe e sau par ka la waleii ma ka peteng ini Deo e amu peteng ini fan Jentael ri riis, tikin lo titinge keru lo Deo ma ka sesngeni e konona sunwar gii famu tife Abra-am, "Tikin lo o, mara male gii lo nal riu kepe e singmat na warfakausi".

⁹ Iya, seri a ri ka titinge, Deo eu tow e warfakausi tifri aregii ka tow tife Abra-am, kaltu na titinge.

¹⁰ Tongge a ri ka sang tututke lo fafanau ke

Moses, usi ini Deo ku foteng ri ini ri riis fasef, ri ta ilo pikliu e sak singe Deo, anwarow ri sam siitufu aregii, “Sak e sam ta ilo re tongge nano a ri ka tibi usi e fan mara fafanau nano ri sam siitufu ilo bala Buk na Fafanau.”

¹¹ E ten sekit ini e tek tikas e puek riis sekit singe fafanau na mata e Deo, anwarow, “Fan riis riu kepe ninliu tikin lo titinge.”

¹² Fafanau e tibi ta ti mok e fatke lo titinge; safle, “Se gii ka usi e fafanau, i eu liu, anwarow i e ususi fakausi e fafanau.”

¹³ Kristus e sau fiil famil kiar kosnge sak usi kiar, e puek tikin lo fafanau ma i ka kepe sak a naforer, le ri sam siitufu, “Sak eu ta ilo re tongge nano a ri ku fakulikngeri ilo kalut.”

¹⁴ Kristus e sau fiil famil kiar usi ini warfakausi lewa Deo kabuk tow tife Abra-am eu puek ming use re fan Jentael tikin lo Yesus Kristus, usi ini tikin lo titinge, kiar u kepe Tangwa Riis lewa i kabuk limlim ini.

Fafanau ma limlim ke Deo

¹⁵ Tanga tuaklik, yau sesngeni e neng e fafanas tinglo melmel kiar lo an mara biing tif gam. Le ti ung kaltu ru ku gow e ti war a-uu ke ru use ti mok ma ru kabuk limlim ilo poktow, e tek tikas ming ek fasi una mu tii ini, tam una mu tatauf ilo poktow.

¹⁶ E su ngo ming aiya use limlim gii. Deo e tow e limlim kia tife Abra-am ma tife sikow. Sunwar pepe e tibi peteng ini, “ma tife fan siksikow,” e tam. Sunwar pepe e peteng ini, “tife sikow.” Pimpiku e sunwar a e ngo aregii, “fan siksikow”

gii tongge fuunfuun, safle “tife sikow” gii tikii kaltu. Igii Yesus Kristus.

¹⁷ Yow, sangsang ya rong una peteng ini, i gii: Deo e sam gow e war a-uu tura Abra-am famu, ma lo e fet e atis ma e tuul e sangful na matamfaim wimi, i e tow e fafanau tife Moses. Safle fafanau a e tibi seufu e war a-uu a ma e tibi kere e limlim a.

¹⁸ Anwarow le ku ta ini konona fan mok gii Deo ka peteng ini eu fenre tongge kia iri, e puek tinglo fafanau, e fanangsi ini ri tibi puek tinglo ti limlim, sakle Deo, lo fatengis kia, i e tow e konona fan mok gii tife Abra-am, tikin lo limlim.

¹⁹ Ma le ku ngo aiya, fafanau ka ta sese faim kia sekit gii? Deo e tow e fafanau usi ini tongge riu parfailmi ini ri ta tongge na tumtubiil ma ri sam ususi aiya e fafanau a ku muut sikow a limlim ka ta ilo, eu puek. Deo e tow e fafanau a tikin lo re fam anggelo tife neng e kaltu falifu. Ma kaltu falifu a ka tow tifre tongge.

²⁰ Safle Deo tibom ka limlim tife Abra-am, i e tibi tow e limlim famu tife tikas.

²¹ Are ini, fafanau e fasange singe limlim ke Deo? E tam sekit! Anwarow le fafanau Deo e sam tow enggi fasi una tow e ninliu, sinang na usi ming e fafanau enggi fasi una fakalkaliisngeni e kaltu ku riis na mata e Deo.

²² Safle sunwar pepe e peteng ten ini nal kiruur gii e ta ilo rerek ke sinang saksak, usi ini sa Deo e sam limlim ini eu tow, tikin lo titinge lo Yesus Kristus, eu tow tifre seri a ri ka titinge.

²³ Famu ine sinang na titinge lo Kristus ma kamu puek, kiar sam ta ilo bala rerek ke fafanau.

Fafanau e bingfamti kiar ka muut lo biing titinge gii e puek malal.

²⁴ Iya Deo ka tafu e fafanau ka efefe lo kiar una famu i kiar use Kristus, usi ini Deo eu foteng kiar ini kiar riis na mata tikin lo titinge lo Kristus.

²⁵ Gii sinang na titinge lo Kristus e sau puek, kiar am tibi ta ilo pikliu e efefe ke fafanau.

Fan siksikow e Deo

²⁶ Gam nano gam ta fan siksikow e Deo, tikin lo titinge lo Yesus Kristus!

²⁷ Le gam nano seri a gam kabung kepe e amfagu tarawen lo bala Kristus, gam sam los lo Kristus are kolos.

²⁸ E tek ti parpar ek ngo kuriik ilo bala Kristus. Eu ta o na sikin Juda tam sikin Grik, kaltu e tek ti asow tam kaltu e mel e asow, tamat tam fefin, gam nano, gam su tikii lo gam ilo bala Yesus Kristus.

²⁹ Le gam ku ta ke Kristus, gam ta fan siksikow ming e Abra-am, ma gam u kepe e fan mok gii Deo ka limlim ini tife Abra-am.

4

¹ Sa ya bala sesngeni gii ini boron tamat una mu kepe e fan mara mok ke tamow, biing i e ta boroner uwa, i e su ngo are kaltu na faim fofoes, safle mara mok e sam ta kia.

² Biing i e ta guam uwa, i e ta ulo pikliu e re fan efefe ma tongge na famfamu, ku la muut lo biing sekit a tamow kabuk fagatiufu.

³ Kerer ming, biing kiar ngo are berberat uwa, kiar ta fang tongge na faim fofoes ulo pikliu e efefe kere fan tangwa ri ka efefe lo nal.

⁴ Safle biing sekit gii Tamow kabuk fagatiufu e puek, Deo e tuleni e Sikow. Nenge fefin e fasus ini, i e fuut ulo pikliu e fafanau,

⁵ usi ini Deo eu kepfamil re fa a ri ka ta ilo pikliu e fafanau ma una fangte kiar ku ta fan siksikow.

⁶ Anwarow gam ta fan siksikow, Deo e sam tuleni e tangow e Sikow ka kaulek ilo busbusrer ma ka gow e tangtangwarer ri ka tau aregii, “Aba*! Tabuung!”

⁷ Iya, gam am tibi ta tongge na faim fofoes, sakle gam sam ta fan siksikow e Deo. Ma le gam kabuk ta fan siksikow, i eu gorot gam, gam ku kepe e fan mara warfakausi kia.

Pol e sangkut tikin use re fang Galeisia

⁸ Famu biing gam tifik parfat lo Deo, ma gam ka ngo are tongge na faim fofoes kere fan mok ri tibi ta fan deo,

⁹ safle gii, le gam sau parfat lo Deo (ma tikin, Deo e sau parfat lo gam) ma usi e tamu gii, gam ku didiu mil use re fan iririn mok a ma ka tek ti fan rawas keru sekit ma ri tibi fasi una faules? E, gau bura ini gam u la ta tongge na faim fofoes keru mil?

¹⁰ Mara biing kemi su sang ini gam u usi e fam fafanau tinglo fam biing bakir, fam funiil fuu ma fan matmatan en, ma tinglo fan matmatamfaim!

¹¹ Ya soke tura gam, are kuuf ma fam faim ya sam gow i falifu i gam, ka tam fofoes ini.

¹² Tanga tuaklik, ya gatom rawas i gam una puek ku ngo are yau, le yau tibom ya sau puek

* **4:6 4:6** Pimpiku e sunwar gii “Aba” gii “Tabuung”

ka ngo are gam. Gam tifik gow sekit e ti tubiil lo yau.

¹³ Gam tibom gau parfat ini e ta anwarow lo neng e anminse gii ya ka puek ya ka sesngeni e konona sunwar tif gam lo biing baba tikii.

¹⁴ E tikin ini anminse lo yau e tow e mafet tif gam, ma gam tibi tow e pokpoktami tif yau ma gam tibi fomain una melmel tura yau. Safle gam are yau areini gam areni e neng e anggelo ke Deo, tam are gam areni e Yesus Kristus tibom.

¹⁵ Lo biing a, gau fefeal tikin lo yau. Sakle gii, sa gii kabuk fuut? Yau tibom ya fasi una sesuupuek tif gam aregii, le gam gi fasi, gam gi sam sipilufu e koskoslon matmi, gam ak sam tow tif yau.

¹⁶ Gii ya sau puek ka ta ya na kaltu na matam-fais kemi le ya peteng tif gam ine antikin?

¹⁷ Ong! Tongge a ri su sangsang rawas una kulef gam, safle e tek ti sangsang keru una ules gam, e tam. Ri bura ini riu pete fasese i gam kosing kemem, usi ini gam u su sangsang usi ri.

¹⁸ Le tikas ku sangsang rawas una gow e konona fan sinang lo re fa, e kausi, ri samusu gowgow e sinang a lo an mara biing, ma eu tibi ta ini safle lo fam biing gii ya ku ta yau inais gam.

¹⁹ Konona kek berberat, ya ongker mil usi gam, are fefin e bala fafang. Ma ya sam ongongker aiya ku la muut fan sinang ke Yesus eu faf ku la ta kaltu bakir ilo balbalmi.

²⁰ Kiskam, ya bura ini enggi ta yau unais gam gii, usi ini yang gi iksi e tengteng lo angkiimkiim aiyang, biing ya warwar sing gam, anwarow ya tengis gam tikin, sakle ya tibi parfat ini are yau ules gam.

Eigar ma Sera

²¹ Gam na tongge a gam ka fabur una ta ilo pikliu e fafanau, gam peteng tif yau, gam tifik parfat lo sa fafanau e petpeteng ini?

²² Le ri sam siitufu ini e mel e un sikow tamat e Abra-am: Neng singe fefin na faim fofoes, Eigar ma neng singe neng e fefin e tibi ta fefin na faim fofoes, Sera.

²³ Sikow tamat singe fefin na faim fofoes e fuut aregii tongge ri ka fuutfuut, sakle sikow singe fefin e tibi ta fefin na faim fofoes e fuut are amfirow e limlim Deo e sam tow tife Abra-am.

²⁴ Sinseng gii e ta sunwar toftof. Um fefin gii ru ta un tintof lo un war a-uu. Neng neng e war a-uu e ta lo paklunmale Sainai. Fan siksikow riu puek ri ku ta tongge na faim fofoes. Eigar e ta tintof lo.

²⁵ Eigar e ti nafow e paklunmale Sainai, ina Arabia ma e su riis sekit are siti ina Jerusalem geinggii, anwarow i tura ke berberat ri ta ilo bala sinang na faim fofoes.

²⁶ Safle Sera e ti nafow e neng e Jerusalem a ka ta aiyat. I e tibi ta ilo bala sinang na faim fofoes, ma i e ta tinrer.

²⁷ Le ri sam siitufu:
“Fefeal, o na wok a, o ka pom,
i ya o ka tifik fasus,
Suupuek o ku kaung bakir tura fefeal,
o se a o ka tifik ongne ongker lo fasus,
anwarow berberat ke wok a ke matuk ka
finngeni, riu fuun iyat,
ire berberat ke wok a ke matuk ka ta inaisa.”
²⁸ Gii tanga tuaklik, gam ta berberat lo limlim singe Deo, e su ngo ming are Aisak.

²⁹ Lo biing a, bo-i gii ka fuut aregii tongge ri ka fuutfuut, e bero ine neng a ka fuut lo rawas ke Tangwa Riis. Ma e su ngo ming aiya geinggii.

³⁰ Safle sunwar pepe e peteng aregii, "Tii ine fefin na faim fofoes a tura ke bo-i, le sikow eu tibi kepe sekit e ti galu lo ninsiow e sikow e fefin a ka tibi ta fefin na faim fofoes."

³¹ Ilea tanga tuaklik, kiar tibi ta berberat ke fefin na faim fofoes, safle kiar ta berberat ke fefin a ka tibi ta fefin na faim fofoes.

5

Konona melmel ilo Kristus

¹ Kristus e sam gow kiar ka tibi ta ilo pikliu e rawas lo fafanau ke Moses. Iya, ti rawas ma mele am touf gau mil ilo pikliu e sinang na faim fofoes singe fafanau.

² Par! Yau Pol, ya peteng tif gam ini le gam ku tofo una pupuek riis na mata e Deo tikin lo sinang una fafen i gam tibom ri ku keti e pinpinumfomi, faim ke Kristus eu tibi faim ailo gam.

³ Yau war ming aregii: Tongge nano gii ri ka fafen iri tibom ini ri ku keti e pinpinumfori, ri samusu usi fakausi e tikii neng tikii neng e fafanau.

⁴ Gam na tongge nano a gam ka tofo una pupuek riis na mata e Deo tikin lo sinang na usi e fafanau, gam sau bom tii i gam kosnge Kristus; gam sam luut kosnge finafen fofoes.

⁵ Safle tikin lo rawas ke Tangwa Riis, kiar titinge lo Deo, ma kiar ka nene i ini eu foteng kiar ini kiar na tongge riis.

⁶ Anwarow le ri ku keti e pinumfom, tam ri ku tibi keti e pinumfom, e su ta mok fofoes singe Yesus Kristus. E su tikii mok e bakir igii, titinge e fafanas ini tibom ilo bala sinang na fabur.

⁷ Gam sau filfilau lala ulo bala konona fatof. Ma se filau paket kalkale gam ka fakale lo gam una ongne singe antikin?

⁸ Matan sangsang a, e tibi la singe Deo, se e tau i gam.

⁹ Matan sangsang a e su ngo are boron irin is e fasi una gow e falawa kiruur ku ese.

¹⁰ Ya titinge ini Taufi eu fakale lo gam, usi ini gam ku tibi usi e ti fabenge kuriik, ma sese matang kaltu a ka petpete taltal ine sinsinangumi, Deo eu tow e fimfiil saksak tifi.

¹¹ Tanga tuaklik, le ya ku sesesngeni e sunwar lo kiikiit pinumfong kaltu, usi e tamu gii ri ka berbero iwa i yau? Le sunwar a ku tikin, sinseng kiang lo aupaket ke Kristus e tibi fasi una pete balasak iri.

¹² Use re tongge a ri ka kiikiit pinpinumfori, ya bura ini enggi kausi ini ring gi su teseufu sekit ming.

¹³ Gam, tanga tuaklik, Deo e sam tau suu i gam kosnge rawas lo fam fafanau ke Moses. Safle gam u tibi sangfi ini gam sam suu kosnge fafanau ini gam u usi e fabur saksak kemi tibom. Gam samusu gow e konona sinang una ules re fa ilo bala sinang na fabur.

¹⁴ Fan mara warwar nano ilo bala fafanau a ri sam rektiim ini ka la ta tikii fafanau: "O samusu bura e neng aregii o ka bur o tibom."

¹⁵ Sakle le gam ku fagorot sok ma fapaket faliu sok i gam tibom, gam u ate, are gam ka bou bero i gam.

Melmel ilo bala Tangwa Riis

¹⁶ Ilea, ya ka war aregii, gam samusu fafen i gam ilo pikliu e rawas ke Tangwa Riis usi ini gam amu tibi gow e fam fabur saksak kemi.

¹⁷ Le fam fabur saksak e toftofo una piiofoyo e Tangwa Riis ma Tangwa Riis e toftofo una piiofoyo e fam fabur saksak. Ru fagorot faliu iru, usi ini gam u tibi gow e konona fan mok gau bur gow.

¹⁸ Safle le Tangwa Riis ku famu i gam, gam am tibi ta ilo pikliu e rawas ke fafanau.

¹⁹ Fam fabur saksak tinglo balang kaltu e tibi fifinuf, ri fafuutngeni e fan sinang saksak aregii: Sinang na faet falek, sinang e du ma sinang na bilseni e fam fabur saksak,

²⁰ sinang una nining lo fan deo gurgurum, sinang na makan, sinang na isa e neng, sinang na kiis saksak, sinang na mer, fagorot ma fapaket, sinang na sang usi o tibom, sinang na fasange, sinang na pete faseke ine kiiskiis,

²¹ sinang na mer use fan mok kere fa, sinang na bengbeng, sinang na tiim ma bengbeng tura fefeal una gow e fan talos, ma fanenger fan sinang ming aiya. Ya war kalkale gam are lewa ya kabuk war famu sing gam. Se ri a ri ka bilbilseni e fan sinang gii, ri tibi fasi una kaulek ilo bala kepmale ke Deo.

²² Safle amfirow e faim ke Tangwa Riis i gii: Sinang na fabur, fefeal, balamaris, sinang na

balamas, sinang na fatengis, konona fan sinang, sinang una melmel ilo bala antikin,

²³ sinang na teltematuk, ma sinang na bou fagati fakausi e fam fabur. Fan sinang gii, e tek ti fafanau ek fakale lo ri.

²⁴ Ma seri a, ri ka ta ke Yesus Kristus, ri sam tutfamti e balbalri ting nangen tura fam fabur na mer saksak tinglo, ulo aupaket.

²⁵ Ma singi kiar liu singe Tangwa Riis, toufu ming e Tangwa Riis ku famu i kiar.

²⁶ Kiar u tibi ketnge kiar tibom, kiar u tibi fafuutngeni e fam fagorot falek falifu i kiar tibom. Ma kiar u tibi gow e sinang na mer ming falifu i kiar.

6

Ules re fa lo fan mafet ker

¹ Tanga tuaklik, le ti kaltu titinge ka luut lo sinang saksak, gam na tongge gii gam ka usi e Tangwa Riis, gam samusu famtet famila tura konona sinang na balamas. Safle gam samusu atate are gau ming, gam ka luut lo falam a.

² Gam samusu ules re fa lo fan mafet ker, ma lo sal mung gii, gam u fabonti e fafanau ke Kristus.

³ Le tikas ku ketngeni ini i na neng e kaltu ming, ma ka tek ti asow, sangsang kia e gurum ini tibom.

⁴ Tikii neng tikii neng lo gam e samusu ikseni e fan sinang kia tibom, ini e kausi tam e sak, usi ini i eu fefeal lo i tibom, ma ku tibi ikseni tibom tura neng.

⁵ Anwarow tikii neng tikii neng lo gam e samusu kepe e ninwit kia tibom.

⁶ Se a ka kepkepe e konona fam fatiti tinglo bala sunwar ke Deo, i e samusu fasfaseni e konona fan mok kia tura kalu a ka fafatitia.

⁷ Gam u tibi gurun i gam tibom. Anwarow e tek tikas sekit ek fasi una tas saksak ine Deo. Sa kalu e sam umeni, i eu bou fitiil famila.

⁸ Se a ka ume ususi e fam fabur saksak kia, i eu fitlii e sak tinglo fam fabur saksak a. Ma se a ka ume una fakausi e Tangwa Riis, tinglo Tangwa Riis a, i eu fitlii e ninliu bingne.

⁹ Kiar u tibi fomain una ususi e konona fan sinang, anwarow e mu mel e biing eu puek, kerer u fitlii e sa kiar sam umeni, le kiar ku tibi fomain.

¹⁰ Ilea, gii ma ka mel e sol kerer iwa, kiar samusu gow e konona fan sinang lo re mara ge. Ma e kausi tikin ini kiar u gow lo re tongge ilo bala fumberat na titinge.

Safle Aupaket ke Kristus e ta mok bakir

¹¹ Par lo fan siisiit lamlam gii ya ka siisiit ini, lo biing ya siisiit tif gam ine limang sekit.

¹² Se ri a ri ka bura ini riu kepe as bakir na matre tongge, ri tofo ini riu ting talo gam ini ri ku keti e pinpinumfomi. E su tikii sangsang ri gow e mok a usi, e ta ini una fakale lo ri are fanenger fan Juda ri ka bero iri, le riu pari ini ri titinge lo aupaket ke Kristus.

¹³ Ri ming ri sau bom su keti e pinpinumfori, safle ri tibi ususi fakausi ming e fafanau. Ri su bura ini riu keti e pinpinumfomi usi ini riu kepe as bakir lo sa ri sam gow lo pinpinumfomi.

¹⁴ Yau tibom, ya tibi fasi una resnge yau tibom, safle yau resngeni e aupaket ke Yesus Kristus Taufi kiar. Anwarow tikin lo aupaket, fan ninis

tinglo nal ri sau met kosing yau, ma yau ming, ya sau met kosing ri.

¹⁵ Le ri ku keti e pinumfom, tam le ri ku tibi keti e pinumfom, e tibi ta ti mok. E su tikii mok e bakir ini kiar u fuut fuu mil.

¹⁶ Ya nining ini Deo eu tow e balamaris ma fatengis tifre tongge nano a, ri ka usi e fam fabenge gii, ma ming, tifre fan Israel, tongge ke Deo.

¹⁷ Ilea, ya am tibi bura ini tikas ming e mu tow e ti mafet tif yau! Anwarow fam burburir gii lo fong e ta fan tintof ini yau ke Yesus.

¹⁸ Tanga tuaklik, warfakausi ke Taufi kiar Yesus Kristus eu ta ilo tangtangwami. E tikin.

Konona Sunwar lo Yesus Kristus
The New Testament in the Feni language of Papua
New Guinea

Nupela Testamen long tokples Feni long Nuigini

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Feni (Warwar Feni)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-08-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Aug 2025 from source files dated 11 Aug 2025

ae8d0c87-7c81-533b-9a3a-4c01263a13a8